

7 клас

Тема. Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Мета: поглибити знання про прислівник як незмінну самостійну частину мови; формувати вміння розпізнавати прислівники у реченнях, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль; удосконалювати вміння висловлюватись (усно й письмово); збагачувати словниковий запас учнів; розвивати творчі здібності, увагу, пам'ять; за допомогою мовленнєво-комунікативного матеріалу виховувати почуття любові до природи, до рідної країни, історії та традицій українського народу.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: мультимедійний проектор, таблиця, підручник, роздатковий матеріал (індивідуальні картки, картки настрою).

Хід уроку

I. Організаційний момент.

-Діти, доброго дня! Я, Горlach Оксана Володимирівна, вчитель української мови та літератури. Саме сьогодні ми будемо працювати разом на цьому уроці, тому сподіваюсь на співпрацю, активність та результативність.

Слайд№1 1.Створення емоційно-позитивного фону:

Я бажаю тобі... **працювати активно, уважно, не мляво!**

Будь...

Простягнімо долоню.

Подаруйте для роботи на уроці старанність, наполегливість, творчість.

Простягніть іншу долоню. На неї я подарую вам свою любов, терпіння, повагу. А тепер обміняймося дарунками (доторкнімося долонькою до долоньки)і побажаємо одне одному натхненної праці.

-Діти, мені потрібна допомога!

Необхідно обрати 2 учні-дослідники, які б на уроці фіксували висновки кожного етапу уроку, для його узагальнення.

-А щоб дізнатись тему нашого уроку, уважно послухайте і відгадайте загадку:

Чим від інших я відмінний,

Тим, що є я сам незмінний.

Розібратись як детально,

Мое значення загальне—

Це найперш ознака дії:

Швидко їде, тихо мріє.

Чи ознака ще ознаки:

Дуже м'яко, надто м'яко.

А чи ознака предмета:

Це по-київськи котлета.

Я скажу вам **тут дослівно**—

Називаюсь я ... (**прислівник**)

—Тож якою на вашу думку буде тема уроку?

III. Оголошення теми та мети уроку. Мотивація навчальної діяльності.

Слайд№2

Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

—Так, ви правильно відповіли.

Тема нашого уроку: Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Тому, **відкриваємо зошити** і записуємо дату і тему уроку.

Учитель.

-Діти, з якою метою

ми з вами повинні поглибити знання про прислівник як незмінну самостійну частину мови;

формувати вміння розпізнавати прислівники у реченнях, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль;

удосконалювати вміння висловлюватись (усно й письмово);

збагачувати словниковий запас учнів; розвивати творчі здібності, увагу, пам'ять;

за допомогою мовленнєво-комунікативного матеріалу виховувати почуття любові до природи, до рідної країни, її історії та традицій українського народу.

Визначення мети та очікуваних результатів уроку.

Слайд №3 Я очікую

-цікавої та змістовної роботи;

-розвитку власних здібностей;

-щирого обміну думок.

Слайд №4 Я знатиму:

Визначення прислівника, його морфологічні ознаки та синтаксичну роль у реченні.

Слайд №5 Я вмітиму:

Розпізнавати прислівники у реченнях, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль.

Вивчення нового матеріалу.

Слайд №6

Завдання I. «Прислівник давній знайомий».

Пошуково-вибіркова робота

-Діти! Із запропонованих слів випишіть тільки прислівники.

Підкресливши другу літеру у кожному прислівнику, ви розкодуєте зашифроване слово. (В зошитах!)

Море, вчора, читати, сім, весело, красуня, воно, зелений, скрізь, почорнілий, навмання, захоплюватись, пейзаж, сюди!

- (Чекаю) на творчу роботу!

Усвідомлення теоретичного матеріалу у процесі практичної роботи.

Слайд №7 Творче дослідження

Робота в групах(Записати в зошитах слова

I. IV групи– провідміняйте прислівник **весело**

II група – змініть за родами прислівник **вчора**

III група– змініть за числами прислівник **сюди**

Слово вчителя

-Який висновок ми можемо зробити?

-Яка найголовніша морфологічна ознака прислівника?(**незмінність**)

Слайд №8

Прислівник – це незмінна частина мови, яка :

не відмінюється;

не змінюється за родами;

не змінюється за числами.

Слайд№9 Запам*ятай!

Прислівники не змінюються, тому що не мають закінчень.

Слайд №10

Прислівник-самостійна частина мови. Чому?

Відповідає на питання: де? коли? чому? нащо?

- означає: ознаку дії, ознаку іншої ознаки, ознаку предмета;
- морфологічні ознаки: прислівник не змінюється!
- виконує синтаксичну роль в реченні.

Слайд №11

Прислівник-це самостійна та незмінна частина мови, яка виражає:

Ознаку дії, тому вони в реченні переважно пов'язуються з дієсловами (співати голосно, читати віразно, писати грамотно);

Слайд №12

Ознаку іншої ознаки, тому в реченні рідше пов'язуються з прикметниками (надзвичайно гарний, дуже гіркий, трохи гіркий, дуже голосно);

Слайд №13

Ознаку предмета, поєднуються з іменниками (кава по-закарпатськи, шлях праворуч, дорога навпростець), або вказує на обставини, за яких відбувається подія чи явище (зустрілися опівночі, вранці).

Слайд №14

Розряди прислівників(табл) ОГЛЯДОВО!

Робота з підручником. Стор. 75, п.18

Читання вголос правил, уміщених у підручнику.

-Як ми читаємо? (**вголос, уважно, вдумливо!**) Підготувати відповідь на запитання:

"На які розряди та групи за значенням поділяються прислівники та на які питання вони відповідають?"

Слайд 15 СИНТАКСИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Завдання: зробити синтаксичний розбір речення. (На дошці!)

Зима повільно, але невблаганно закутувала ліс у білу ковдру.

Речення просте, розповідне, поширене, неокличне,

Висновок: у реченні прислівники виступають другорядними членами, переважно обставинами. Зіставити свої висновки з теоретичним матеріалом підручника стор 74.

Слайд 16

Якщо прислівник залежить від іменника, то виконує роль **означення**

Шлях **праворуч** був найкоротший.

Прислівник, який виражає стан людини, природи чи ставлення до висловлюваного, є **присудком**.

На серці **легко** і **спокійно**.

Застосування вивченого матеріалу на практиці.

Слайд 17

Лінгвістична гра «Добери пару»

Писати ...	довго
Мити...	глибоко
Читати...	чисто
Спати...	весело
Кричати...	охайно
Пірнати...	голосно
Святкувати...	швидко

Слайд 18 Перевір себе (ВІДПОВІДІ)

Слайд 19 Робота в групах (на дошці 2 речення!), з 3-4 по групам

У поданих козацьких прислів'ях знайдіть прислівники, до кожного поставте питання. За таблицею з'ясуйте, до якого розряду за значенням належить кожен з прислівників, визначте синтаксичну роль в реченні.

1. Україна-здавна козацька мати. (**ЧАСУ** відколи?).
2. Щирий козак **згарячу** не нападає. (**Причини**).через що?

По групам !

3. Як козаки **разом** дмухнуть, то ураган буде. (Способу дії)   I група
4. Перемогу дістанем, як **одноставно** станем. (Способу дії)   II група
5. Козак як голуб: **усюди** полетить, **скрізь** пристане. (Місця)   III група
6. Козаки як діти: **багато** з*їдять, а **трохи** наїдяться. (Міри і ступеня)
IV група

Дослідницька цікавинка!

1. Найбільше в мові прислівників **способу дії (як? Яким способом?- добре, пішки),**
та **міри й ступеня**(скільки? Якою мірою?-мало, цілком); дії чи іншої ознаки- **таких понад 6 тисяч.**
2. Прислівників інших розрядів- усього до трьохсот, і їхня кількість майже не збільшується.
3. **Найменше в мові прислівників причини та мети дії.**

Фізкультхвилинка.

Встаньте, діти, посміхніться,

Вліво, вправо поверніться.

Нахиліться, розігніться.

Руки вгору піднімайте,

Піднімайте, опускайте,

Дуже добре, всі сідайте.

—Хто уважний із вас? Які прислівники я використала у цій фізкультхвилинці? (*вліво, вправо, вгору, дуже, добре*)

№3 рыбников - Спокойная музыка (mp3ostrov.com).mp3

Слайд 20 Лінгвістична гра. «Хто більше» Робота в групах. 86

За певний час написати найбільше прислівників, утворених від

іменників: день, літо, зима;

прикметників: щирий, добрий, сумлінний;

числівників: два, три, перший.

З двома новоутвореними прислівниками складіть речення.

Слайд 21 Скринька народної мудрості 7б

Вписати потрібні за змістом прислівники, поставити до них питання, визначити синтаксичну роль.

- Де ... слів, там ...діла. (багато, мало)
- Працєю ... –дні пройдуть не ... . (ударно, марно)
- ... слів, а ... діла. (багато, мало)
- Легкого хліба ... нема.(ніде)

Слайд 22 Логічний диктант 9б

Замінити фразеологізми близькими за значеннями прислівники з довідки.

- 1.Опинитися просто неба-
- 2.Як сніг на голову-
- 3.Намокнути до останньої нитки-
4. Кинутися з усіх ніг-
- 5.Не мати кінця- краю –
- 6.Йти, як не своїми ногами-
- 7.Спати без задніх ніг-
- 8.жити на широку ногу-

Довідка: наскрізь, надворі, багато, поволі, швидко, нескінченно, міцно, раптово.

Слайд 23 Перевір себе

Слайд 24 Вправа «Редактор» (робота в парах). 10б

Взаємоперевірка (пара перевіряє пару), потім колективна перевірка.

Відновити уривок із тексту М. Коцюбинського «Ялинка», дібравши потрібні прислівники з довідки, які виконували б роль залежного слова, за таблицею визначити розряд за значенням. Визначити, яким членом речення виступають виділені слова.

У лісі посутеніло. Настав вечір. Василько їхав лісом, коні... поринали в сніг і ... переступали з ноги на ногу. Василько ... помітив, що він

Їде не дорогою, а ... , лісом, ... Він став. «Треба ... знайти дорогу, - подумав Василько. – Вернусь .... до саней і .... поїду .... дорогою »ю Він повернув коні і поїхав ... . Їхав Василько проти вітру та снігу, а саней не було. «Ядесь узяв дуже соб, а треба цабе», - подумав він і повернув ... . У лісі ... затемніло.

Довідка: зовсім, ледве – ледве, незабаром, так, навмання, назад, конче, звідти, навпростець, довго, назад,ліворуч, глибоко.

Слайд 25

Взаємоперевірка

У лісі посутеніло. Настав вечір. Василько їхав лісом, коні глибоко поринали в сніг і ледве – ледве переступали з ноги на ногу. Василько незабаром помітив, що він

Їде не дорогою, а так ,лісом, навмання. Він став. «Треба конче знайти дорогу, - подумав Василько. – Вернусь назад до саней і звідти поїду навпростець дорогою ». Він повернув коні і поїхав назад . Довго Їхав Василько проти вітру та снігу, а саней не було. «Я десь узяв дуже соб, а треба цабе», - подумав він і повернув уліворуч . У лісі зовсім затемніло.

Слайд 26 УСНЕ МАЛЮВАННЯ 126

Розгляньте фото, складіть твір-опис, використовуючи прислівники.

Підсумок. Оцінювання.

Слайд 27

Підсумком нашого уроку буде захист міні- проекту з теми
Прислівник—це ...

1. Самостійна частина мови;
2. Незмінна частина мови;
3. Відповідає на питання **Як? Де? Коли?**

4.Означає: *Ознаку дії, Ознаку іншої ознаки, Ознаку предмета.***5.Виконує синтаксичну роль**

Підсумок. Оцінювання.

Домашнє завдання:

вивчити опорний конспект,

опрацювати п. 18, стор. 74-75(теоретичній матеріал)

Завдання диференційоване:

1.Врава 200

2.Скласти лінгвістичну казку про прислівник.

Вам вдячна учні за увагу, за вашу щирість, доброту,

Я зичу вам умінь, наснаги, знання хапайте на льоту,

Бажаю щастя всім без краю, й сердечним бути повсякчас.

Дякую всім за роботу на уроці, за те, що були старанними і щирими, бажаю успіхів. Урок закінчено.

Слайд № ???????

Останнє завдання скласти **сенкан** про прислівник.

Сенкан – східний стиль віршування.

Прислівник	частина мови
Казковий, незмінний	2 прикметника
Навчає, захоплює, спонукає	3 дієслова
Це самостійна частина мови	скласти речення
морфологія	іменник